

У складу са чл. 44 Статута Института за заштиту биља и животну средину и Платформом за отворену науку Министарства просвете, науке и технолошког развоја бр. 119-01-263/2017-14/2 од 09.07.2018. године, директор Института доноси

**ИНСТИТУТ ЗА ЗАШТИТУ БИЉА
И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

Број 2200

ПЛАТФОРМУ ЗА ОТВОРЕНУ НАУКУ

06.12.2018 20 год.
Института за заштиту биља и животну средину
БЕОГРАД, Теодора Драјзера 9
2660-049, 2660-079, Факс: 2669-860

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије усвојило је Платформу за отворену науку бр. 119-01-263/2017-14/2 од 09.07.2018. године која је намењена свим учесницима у научноистраживачкој делатности.

Платформа за отворену науку се односи на резултате истраживачких пројеката и програма финансираних у целини, или делимично, из буџета Републике Србије, односно од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

Министарство ће редовно пратити поштовање принципа наведених у Платформи, а резултати праћења ће се користити приликом процене учинка на пројектима, за будуће г рјаве за финансирање, као и остале активности Министарства намењене унапређењу научне делатности у Србији.

II ЦИЉЕВИ

Основни циљеви Платформе за отворену науку су:

- отворени приступ научној литератури,
- доступност података прикупљених у научним истраживањима,
- транспарентност научне комуникације и методологије,
- развој дигиталне инфраструктуре која омогућава остваривање наведена три циља.

Циљеве отворене науке је неопходно реализовати уз пуну заштиту етичких норми, ауторских права и права интелектуалне својине. Реализација ових циљева треба да допринесе већој видљивости научних резултата, већој повезаности између науке и привреде, односно између науке и друштва у целини, као и развоју нових истраживања.

III МОДЕЛИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ

Отворена наука реализује се кроз:

- Отворени приступ научним публикацијама, и
- Отворени приступ примарним подацима.

Златни отворени приступ подразумева непосредно објављивање публикације у режиму отвореног приступа од стране самог издавача.

Зелени отворени приступ подразумева праксу депоновања рецензираног (енгл. *post-print*) или нерецензираног рукописа (енгл. *pre-print*) објављеног рада у репозиторијум са отвореним приступом.

IV ОТВОРЕНИ ПРИСТУП НАУЧНИМ ПУБЛИКАЦИЈАМА

Отворени приступ научним публикацијама подразумева право сваког корисника интернета да без финансијских издатака чита, преузима и користи дигитални садржај публикација, уз обавезу да исправно наведе извор информација, а садржај публикације користи искључиво у складу са припадајућом лиценцом.

Научном публикацијом се сматрају чланци објављени у научним часописима и зборницима радова, саопштења на научним скуповима објављена у целини или изводу, докторске дисертације, монографије и др.

Електронска копија коначне објављене верзије, кад издавач то допушта, или рецензиране верзије научног рада прихваћене за објављивање, биће доступна у отвореном приступу.

Метаподатке научних радова неопходно је депоновати непосредно након објављивања у одговарајући институциони/тематски/национални репозиторијум.

Обавеза депоновања у репозиторијум односи се и на научне публикације које су објављене у часописима, монографијама и зборницима који су већ доступни у отвореном приступу (тзв. *Златни отворени приступ*).

Министарство прописује да интегрални текст објављених резултата буде у отвореном приступу одмах уколико је то могуће, а најкасије до 12 месеци од дана објављивања.

Министарство подржава депоновање публикованих научних радова у дигиталне репозиторијуме уз поштовање ауторских права и права уступљених издавачу (тзв. *Зелени отворени приступ*).

V ОТВОРЕНИ ПРИСТУП ПРИМАРНИМ ПОДАЦИМА

Отворени приступ примарним подацима подразумева право сваког корисника интернета да без финансијских издатака преузима, чува и дистрибуира податке, као и да их користи, модификује и надограђује без обавезе да за то тражи дозволу њихових аутора или власника, али уз обавезу да коректно наведе извор информација и податке користи искључиво у складу са припадајућом лиценцом.

Институт ће омогућити отворени приступ примарним подацима прикупљеним током истраживања непосредно након објављивања резултата добијених на основу тих података у публикацији, уколико не постоје законска и/или етичка ограничења.

Отворени приступ примарним подацима се не односи на податке које Институт означи поверљивим, као и на оне податке који се сматрају тајном или се користе у поступцима заштите интелектуалне својине.

Циљ архивирања примарних података јесте да се обезбеди њихово трајно чување и омогући да подаци прикупљени током истраживања буду доступни у оквиру интероперабилне дигиталне платформе ради накнадне провере или поновног коришћења у другим истраживањима или у неке друге сврхе.

У зависности од законских ограничења и етичких стандарда који се примењују у одређеним дисциплинама, након архивирања, примарни подаци могу бити:

- затворени,
- доступни искључиво припадницима уско дефинисане групе истраживача у датој области,
- јавно доступни.

Скупови примарних података, као и одговарајући метаподаци, биће депоновани у одговарајући институциони/тематски/национални репозиторијум, према захтевима наведеним у Платформи Министарства.

VI ПРОЦЕДУРА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАТФОРМЕ

Посебним правилником биће дефинисана процедура за спровођење Платформе за отворену науку, којим ће истраживачи у Институту за заштиту биља и животну средину бити јасно упознати са процедурама, поступцима, обавезама и одговорностима које произилазе из ове Платформе.

У Београду, 06.12.2018.

директор Института
др Милана Митровић